
Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2018:2

Ny vuxenkatekes

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2018:4 där det föreslås att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att ta fram en vuxenkatekes. Utskottet pekar i sina överväganden på att det pågår arbete med ett systematiskt program för undervisning och lärande och finner inte anledning att utifrån den nyöversättning som gjorts av Augsburgska bekännelsen ge kyrkostyrelsen i uppdrag att ta fram en vuxenkatekes. Utskottet föreslår därmed att motion 2018:4 avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:4.

Motionens förslag

Motion 2018:4 av Torbjörn Aronson, Ny vuxenkatekes

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en vuxenkatekes med utgångspunkt från den nyöversättning av Augsburgska bekännelsen som gjorts av Johannelunds Teologiska Högskola och publicerats 2018.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2018:4 i Ln 2018:8y, *bilaga*.

Bakgrund

Under åren 1983–1993 pågick det som kallades Svenska kyrkans bekännelsearbete. Hur arbetet skulle bedrivas och vad slutresultatet skulle kunna bli diskuterades under bekännelsearbetets gång. I sammanhanget pekades på de vuxenkatekeser som hade tagits fram inom de evangeliska kyrkorna i dåvarande Västtyskland och i Holland utifrån ett arbete delvis svarande mot Svenska kyrkans bekännelsearbete. Bekännelsearbetet kan efter diskussioner vid 1987 års kyrkomöte sägas ha kommit in i en ny fas. I det beslut som Centralstyrelsen då fattade om arbetets inriktning och bedrivande talades också om en katekes. ”Det är naturligt att resultatet av det pågående arbetet med identitetsfrågorna och trostolkningen resulterar i en katekes för Svenska kyrkan som då [1993] presenteras.”

Det skriftliga slutresultatet av bekännelsearbetet blev dels *Lilla boken om kristen tro*, dels *Befrielsen – stora boken om kristen tro*. Den först nämnda var en till omfånget

relativt liten skrift som kom ut i en stor mängd lokala editioner och stiftseditioner. *Befrielsen* karaktäriserades i Centralstyrelsens skrivelse 1993:4 som en samtalsbok.

Under föregående mandatperiod har vid två tillfällen behandlas motioner med förslag om utarbetande av en vuxenkatekes. I motion 2014:87 föreslogs att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att skapa en svensk vuxenkatekes. I enlighet med Tillsyns- och uppdragsutskottets förslag i betänkandet TU 2014:8 beslutade kyrkomötet att avslå motionen. Inledningsvis i de överväganden som låg till grund för utskottets förslag angav utskottet att man inte gjorde någon annan bedömning än motionären i frågan om att det har skett en försvagning av kunskapen om kristen tro och kristet liv. När det gällde hur den situationen skulle hanteras var utskottet dock inte övertygat om att lösningen med en vuxenkatekes var den som skulle väljas. Utskottet anförde bl.a. följande.

En fråga av betydelse när man ska pröva förslaget om en vuxenkatekes är om det finns en rimligt enhetlig målgrupp. Motionären lyfter fram några användningsområden och därmed också några målgrupper, t.ex. konfirmand- och vuxenundervisning. Redan dessa båda exempel pekar enligt utskottets mening på svårigheterna med en vuxenkatekes. Kyrkans vuxenundervisning måste bedrivas bland personer med tämligen olika vana att arbeta med texter av det slag som behöver finnas i en vuxenkatekes vilken också, enligt motionen, ska kunna ha karaktär av handbok och referensverk. Tar man den tyska vuxenkatekesen som modell ser man att det skulle kunna bli fråga om ett mycket omfattande arbete. Den senaste upplagan av den tyska vuxenkatekesen är på 1 020 sidor. Naturligtvis skulle en svensk motsvarighet inte behöva vara lika omfattande men det krävs ändå en betydande arbetsinsats. Till detta kan komma svårigheter att komma överens i innehållsliga frågor. Vid en jämförelse mellan Tyskland och Sverige finns anledning att notera att det är fråga om språkområden av mycket olika storlek. Detta ger olika förutsättningar för ett bokprojekt av det slag som vuxenkatekesen i Tyskland utgör. Sammantaget har utskottet funnit att övervägande skäl talar för att motionen inte ska bifallas.

I betänkandet TU 2014:8 framhölls att det finns behov av böcker, men även andra medier, som i vår tid framställer den kristna tron för vuxna personer. Utskottet konstaterade också att det finns visst material av detta slag.

Förslag om sammanställande av en vuxenkatekes återkom i motion 2015:65. Den motionen avslogs av kyrkomötet efter att ha varit föremål för förenklad motionsbehandling i betänkandet TU 2015:13. Det innebar att utskottet konstaterade att inget nytt framkommit i förhållande till vad som gällde föregående år.

På initiativ av Johannelunds Teologiska Högskola har docent Rune Söderlund gjort en nyöversättning av Augsburgska bekännelsen, vilken tillsammans med kortfattade kommentarer av Söderlund och några anslutande artiklar av andra författare har utkommit 2018. I tidigare betänkanden från Tillsyns- och uppdragsutskottet, TU 2016:6 och 2017:15, har uppmärksamats att den nu utkomna översättningen av Augsburgska bekännelsen var under utarbetande. I de nämnda betänkandena behandlades motioner med förslag om nyöversättning av bl.a. Augsburgska bekännelsen. Frågor om en nyöversättning behandlades också i Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande TU 2003:15. I det betänkandet konstaterade utskottet, med hänvisning till ett yttrande 2003:20y från Läronämnden, att Svenska kyrkan inte känt behov av att auktorisera översättningar av de reformatoriska bekännelseskriterierna. I sitt yttrande Ln 2016:7y angav Läronämnden att det fordras en granskning i Läronämnden om en

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:4.

Som framgår av bakgrundsteckningen har Tillsyns- och uppdragsutskottet vid två tillfällen under föregående mandatperiod behandlat motioner med förslag om utarbetande av vuxenkatekes. Motionerna har vid båda tillfällena på förslag från utskottet avslagits av kyrkomötet. Utskottet gör ingen annan bedömning vid detta tillfälle. Det förhållandet att det kommit en ny översättning av Augsburgska bekännelsen ser utskottet inte som ett motiv i sig för att ge i uppdrag till kyrkostyrelsen att ta fram en vuxenkatekes. Augsburgska bekännelsen har en central ställning i bestämmelserna om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära i 1 kap. 1 § kyrkoordningen. Det står samtidigt klart att i undervisning och utbildning om kristen tro idag måste med nödvändighet många andra frågeställningar behandlas än de som tas upp i Augsburgska bekännelsen.

Utskottet ser i likhet med motionären att det finns behov av en grundläggande trosundervisning. Undervisning är en del av församlingens grundläggande uppgift som måste ges stöd och inspiration på olika sätt. I det sammanhanget finns skäl att peka på det som kyrkostyrelsen lyfter fram i årsredovisningen för 2017 i skrivelsen KsSkr 2018:2. Där framgår att satsningen *Dela tro – dela liv* befinner sig i en fas där delsatsningar blir färdiga och slutrapporter lämnas. Vidare anger kyrkostyrelsen att ett planeringsarbete har påbörjats under året som syftar till att som en uppföljning av *Dela tro – dela liv* få till stånd ett systematiskt och sammanhållet program för lärande och undervisning. Utskottet finner att det därmed pågår arbete som kan anses ligga i linje med det som utskottet uppfattar som det grundläggande syftet med motionen. Utskottet vill här till notera att det finns behov av böcker om kristen tro men att det därtill måste ske satsningar även på andra medier för att i vår tid ge människor möjlighet att få kunskap om och inlevelse i Svenska kyrkans evangelisk-lutherska tro.

Uppsala den 3 oktober 2018

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Margareta Nisser-Larsson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Beslutande: Margareta Nisser-Larsson, ordförande, Maria Johansson-Berg, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Lisbeth Göranson, Anna-Lena Carlsson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Hanna Unger, Linda Sjöo och Torbjörn Arvidsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Birgitta Eliasson, Sebastian Clausson, Linda Isberg, Sten Janson, Stig Eriksson, Alexander Christiansson, Naima Bahnam Johansson, Johan Blix, Hans Weichbrodt, Lars Arvidsson och Jan Björkman.

Biskoparna Susanne Rappmann och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2018:8y

Ny vuxenkatekes

Läronämndens yttrande över motionerna 2018:2 och 2018:4

I sitt yttrande Ln 2016:7y anförde Läronämnden: ”Om en översättning av hela Konkordieboken eller någon av dess skrifter ska antas av kyrkomötet fordras granskning i Läronämnden.” Motsvarande gäller om andra normerande lärodokument ska antas av kyrkomötet.

Uppsala den 30 augusti 2018

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Ann-Katrin Bosbach, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Thomas Petersson, biskop Eva Brunne, Eva-Lotta Grantén, Marta Axner Ims, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Mikael Winninge.